

Uued teadusdoktorid

Meditsiinidoktor Ülle Parm

30. märtsil 2012 kaitses Tartu Tervishoiu Kõrgkooli õppejõud Ülle Parm meditsiinidoktori väitekirja „Early mucosal colonisation and its role in prediction of invasive infection in neonates at risk of early onset sepsis“. Tööd juhendas TÜ mikrobioloogiaprofessor Irja Lutsar ja oponentis dotsent Marko Kalliomäki Turu Ülikoolist.

Töö eesmärgiks oli selgitada vastsündinute empiiriliseks raviks kasutatavate ravirežiimide mõju limaskestade kolonisatsiooni kujunemisele. Samuti hinnati perinataalsete, neonataalsete ja keskkonnategurite osa kolonisatsiooni tekkes; kolonisatsiooni ja infektsiooni põhjustavate mikroobitüvede seost ning kaks korda nädalas kogutud järelevalvekülvide olulisust sepsise prognoosimisel. Selgus, et limaskestade kolonisatsioon *E. coli*, *K. oxytoca* ja *C. albicans*'ga oli peamiselt seotud emapoolsete ja perinataalsete teguritega; kolonisatsioon *K. pneumoniae*, *E. cloacae*, *S. aureus*'e ja mitte-*albicans-Candida*'ga oli aga peamiselt tingitud haiglakeskkonnast ja lapse enneaegsusest. Ampitsilliinravi korral koloniseeruti rohkem *S. haemolyticus*'e ja *S. hominis*'ga, kuid vähem *S. aureus*'e ja enterokokkidega. Seega peaks ravimrežiimi valikul tuginema kohalikule olukorrale, eeskätt osakonna sagedasemate infektsioonitekitajate ravimitundlikkusele.

Meditsiinidoktor Kaupo Teesalu

3. mail 2012 kaitses TÜ ÜMPI teadur Kaupo Teesalu meditsiinidoktori väitekirja „Autoantibodies against desmin and transglutaminase 2 in celiac disease: diagnostic and functional significance“. Tööd juhendasid akadeemik Raivo Uibo ja vanemteadur Meeme Utt TÜ ÜMPI-st ning oponentis dotsent Ilma R. Korponay-Szabó Debreceni Ülikoolist.

Uurimuses leiti, et lisaks seni kirjeldatud autoantikehadele leidub enam kui pooltel tsöliaakiahaigetel IgA-tüüpi autoantikehi tsütoskeleti valgu desmiini vastu ning autoantikehade tase langeb gluteenivaba dieedi toimet. Loodi uudne ja senisest parem test transglutaminaas 2 (TG2) autoantikehade määramiseks: testis kasutatakse TG2 seondumist tema loomuliku ligandi fibronectiini külge. Autoantikehad pidurdavad ka TG2 seondumist hepariini ja heparaansulfaadiga ning mõjutavad rakkude kinnitumisvõimet. Kaardistati TG2 hepariiniga seonduvad alad, kasutades selleks uuringuid sünteetiliste peptiididega. Tulemuste alusel püstitati uudne hüpotees, mille kohaselt tsöliaakiahaigete autoantikehad, seonduvad rakuvälise TG2-ga, nõrgendavad soole epiteelrakkude kontakte rakuvälise maatriksiga ning võivad seeläbi osaleda tsöliaakia koekahjustuse tekkes.

Meditsiinidoktor Maksim Zagura

1. juunil 2012 kaitses TÜ arstiteaduskonna doktorant Maksim Zagura meditsiinidoktori väitekirja „Biochemical, functional and structural profiling of arterial damage in atherosclerosis“. Tööd juhendasid prof Mihkel Zilmer (TÜ biokeemia instituut), prof Jaan Eha (TÜ kardioloogia kliinik) ja teadur Jaak Kals (TÜ biokeemia instituut) ning oponentis prof Toste Länne Linköpingi Ülikoolist.

Uurimuses leiti, et alajäsemete arterite ateroskleroosiga patsientidel oli suurenenud aordi jäikus ja kaltsifikatsioon ning tõusnud osteoprotegeriini, osteopontiini, β 2-mikroglobuliini ning oksüdeeritud väikse tihedusega lipoproteiini seerumi tase, kuid vähenenud D-vitamiini sisaldus seerumis. Nii osteoprotegeriini, osteopontiini kui ka oksüdeeritud väikse tihedusega lipoproteiini seerumi tasemed oli sõltumatult seotud aordi jäikusega nii ateroskleroosiga patsientidel kui ka kliiniliselt tervetel uuritavatel. β 2-mikroglobuliini tase oli iseseisvalt seotud aordi jäikusega ateroskleroosiga patsientidel. Aordi kaltsifikatsioon oli sõltumatult seotud aordi jäikusega nii ateroskleroosiga haigetel kui ka kontrollrühma uuritavatel. Aordi kaltsifikatsioon oli seotud D-vitamiini taseme suurenemisega ateroskleroosiga haigetel, kuid tervetel inimestel selle vähenemisega.